MENSCHENKENNIS

DOOR E. F. ROEMER.

We zaten samen thee te drinken in een knus warandahoekje; vanuit de diepte van een lagen, rieten stoel keek ik op naar haar en luisterde naar 't rollen van de woorden uit haar ronden, rooden mond; als vroolijk watervalgeklater gleden ze over de boogjes van haar lippen en ik wist niet, wat amusanter was, haar nog kort geleden opgedaan ervarinkje, of de grappige manier, waarop zij meedoogenloos zichzelf bespotte; zeker is het, dat ik geboeid luisterde en haar geen enkele maal onderbrak, wat mogelijk ook niet gelukt zou zijn, want ook kleine watervalletjes zijn niet door een even de hand eronder houden te stuiten.

We hadden eenigszins zwaarwichtig geredeneerd over menschenkennis en wat zij vertelde diende, om haar eigen argumenten omver te werpen. Zoo zijn vrouwen! Ze vertelde. — „Ik moest eens op een dag in Hilversum zijn; waarvoor doet er niet toe; je zou dat niet begrijpen; mannen onderschatten altijd de gewichtigheid van allerlei vrouwelijke besognes! Nu dan, ik moest naar Hilversum en ik besloot met de tram te gaan, met de stoomtram in plaats van met den trein; ik weet niet precies waarom, maar ik doe wel eens meer dingen, zonder precies te weten waarom; dat is nu eenmaal niet anders en je moet mij niet dwingen, alles wat ik zeg en doe met redenen te omkleeden, want iets vervelenders bestaat er niet!

Zet dus niet zoo'n vraagteeken-gezicht, anders houd ik op en je krijgt mijn ervaring, waarmee je misschien nog eens je voordeel zult kunnen doen, niet te hooren!

Waar was ik gebleven? O ja, ik besloot met de tram te gaan. — Het was een wondermooie dag, een „gouden" dag in September. — Van wie is die uitdrukking ook weer? Wie heeft het altijd over „gouden" dagen? Weet je het niet?" —

Een klein geluidje, tusschen haar neus en keel ontstaan, gaf uiting aan haar minachting voor mijn nooit-iets-weten, als zij mij eens wat vroeg. — Ze vervolgde: „Ik zette mij op de rieten bank van een eerste-klas coupé tegenover een jong meisje, een aardig meisje van een jaar of twintig; verder waren er drie blootbeenige, bloothoofdige kinderen met schooltasschen, die blijkbaar — de tram vertrok om half één — geregelde schoolpassagiers waren; ze gedroegen zich tenminste zoo gemoedelijk-gemakkelijk, of zij thuis in de kinderkamer waren.

Ik keek een beetje naar ze, liet mijn oogen zwerven over de groene weiden vol koeien, verveelde mij een beetje en nam het meisje tegenover mij eens aandachtig op.

Ze was werkelijk aardig; haar neusje wipte wel wat erg en haar glimmende, bruine oogen waren wel wat klein in de bolheid van haar wangen, maar ze was toch aardig; je kent 't type wel, zoo'n vroolijk, onbeduidend, goedlachsch gezichtje. Heeren houden nog al van dat soort en — neen, protesteer niet! — ik meen ook wel te weten, hoe dat komt: ze kunnen tegenover zulke persoontjes zoo heel goedkoop geestig zijn, ze behoeven niet te twijfelen, of een toejuichend gegichel zal hun belooning zijn, als ze maar even hun mond opendoen. Het meisje rolde een pakje los en begon met benijdenswaardigen eetlust in een stel dikke boterhammen rond te bijten; zeer voldaan gooide ze tenslotte het tot een bal gefrommelde papier uit het raam, veegde haar handen aan haar zakdoek af en zag op, vlak in mijn kijkende oogen.

„We moeten straks overstappen!" zei ze.

„Zoo!" zei ik, even onthutst door mijn op onhebbelijk kijken betrapt zijn.

Ik ben gauw verlegen, dat weet je! Het duurde maar een oogenblik; het was te gek, om mijn aplomb te verliezen tegenover een meisje van twintig! Ik ben vijf-en-twintig, dat weet je ook!

„Hebt u deze route al meer gemaakt?" vroeg ik.

„O ja!" lachte zij vroolijk, „al heel dikwijls! Mijn verloofde is in het kamp van Laren en ik ga hem af en toe bezoeken. Moe vindt het maar zóó-zóó, maar ze vindt het toch ook hard, om het ons te weigeren en nu mag ik éénmaal in de week naar hem toe!"

— Ik vond „Moe" nogal schikkelijk; menige „Moe" is harder van harte; ik zat te bedenken, wat ik antwoorden zou op de mij gedane vertrouwelijke mededeeling, maar het hoefde niet, zij babbelde al verder.

Sommige vrouwen kunnen zoo echt zonder ophouden dóórratelen; ik bewonder ze heusch; ik heb niet zoo'n overvloed van woorden tot mijn beschikking. Wat zeg je? Niets? Laat mij dan verder vertellen! —

„We gaan dan samen wat wandelen," zei ze. „Het is zoo heerlijk in de Larensche bosschen; op een schaduwplekje onder een zwaren, ouden boom verdroomen we soms den halven middag, omdat het jammer zou zijn, door gepraat de betooverıng van het stille bosch te breken."

Ik luisterde met een goedig glimlachje van meerderheid, betwijfelend, of zij werkelijk zoo onder den indruk van natuurschoon kon geraken, dat haar babbelmond een paar uur stilstond.

De tram stopte en scheen niet van plan, weer voort te gaan.

De drie blootbeenige kinderen stapten stommelend en elkaar duwend uit; ik zag geen stationnetje, alleen maar den stoffigen weg, aan weerszijden velden vol met iets groens, ik weet niet, wat het was, een brugje over het met den weg meeloopende water, wat achteraf een paar boerenhuizen en verder niets.

„Waarom staan we hier zoo lang stil?" informeerde ik bij mijn meer bereisde gezellin.

„De tram moet hier wisselen: die van den anderen kant komt altijd te laat," zei ze en, verheugd gebruik makend van de door mij geopende gelegenheid tot een nieuw gesprek, babbelde ze in één adem over wat anders door; ik voorzag, dat ik tot Laren toe aan de praat gehouden zou worden en berustte erin.

We sukkelden voort na het overstappen en gedwee volgde ik haar naar het wachtende trammetje, vertrouwend op haar beter op de hoogte zijn dan ik; ik nestelde mij opnieuw in een hoekje, mijn zilveren taschje naast mij liggend, bedekt door het pakje, dat ik bij mij had.

Nauwelijks waren wij gezeten, of een conducteur kwam onze kaartjes bekijken: ik zag, dat hij het meisje aandachtig opnam, wat haar verlegen blozen deed.

„Hè," zei ze, toen hij weg was, met nog vertrouwelijker stem-nuance dan tevoren, „die man is altijd zoo . . .zoo . . . zoo onbeschoft; hij kijkt mij altijd zoo aan. Ik heb het Bert al eens verteld en hij was er woedend om!"

„Zoo?" vroeg ik éénlettergrepig met een lachje van begrijpen. Daardoor aangemoedigd, vertelde ze:

„Hij is toch zoo jaloersch!

Het is heusch wel eens lastig!

Hij denkt altijd, dat iedereen met intentie naar mij kijkt; ik heb hem moeten beloven, een voile te dragen; ik doe het ook trouw; nu in de tram was het zoo warm, maar ik heb er een bij mij, om vóór te doen, als we dicht bij Laren zijn!"

Lach je? Ja, ik lachte ook. Stel je voor, dat een voile moet dienen, om kijkende blikken af te weren, terwijl juist niets coquetter staat dan een voiletje, dat liefderijk kleine huidfoutjes maskeert, de oogen helderder flikkeren doet en losbandige haartjes in toom houdt! Neen stil, je zou mij niet in de rede vallen! Wou je weten, waarom ik nooit een voile draag? Gemis aan coquetterie, mon ami!

Ik ben niet coquet en kan het met den besten wil van de wereld ook niet worden, zoo iets is aangeboren, weet je, en kan niet aangeleerd worden; het is een fout in mij, dat weet ik, want een vrouw hoort nu eenmaal een tikje coquet te zijn. Wil je het tegenspreken? Wacht daar dan even mee, dat is een nieuw onderwerp voor discussie; ik kan je dan meteen rekenschap vragen van je waanwijze uitspraak: „Een vrouw zonder odeur is een bloem zonder geur", waar ik het volstrekt niet mee ééns ben. Je hadt, vóór je dat zei, wel zoo beleefd kunnen zijn, om te bedenken, dat ik geen odeur gebruik, ze zelfs verfoei, maar dat nu dáár gelaten!

Ik laat mij door je zwijgende protesten niet van mijn stuk brengen en blijf bij mijn onderwerp! Nu dan!

Ik amuseerde mij in stilte over het gansje, dat zoo onnoozel allerlei nonsens uitpraatte tegen een vreemde met een volmaakt goed vertrouwen op het gewichtig gevonden worden om al haar ditjes en datjes. Een onbedorven kind, dacht ik, levend in een heel klein kringetje, waarin bij gebrek aan iets werkelijk belangrijks elke kleinigheid breed uitgemeten wordt en tot wereldschokkende gebeurtenissen gemaakt.

Het zal je niet verwonderen, — je kent immers de levendigheid van mijn fantasie — dat ik mij het milieu voorstelde, waarin dit naïef vertrouwende schepseltje thuis hoorde; na eenige voorstellingen, die ik, half afgemaakt, weer verwierp, kwam ik tot de slotsom, dat haar leventje wel heel zorgloos en zonder verwikkelingen moest zijn, dat zij waarschijnlijk een verwend kindje van doodgoede, bekrompen ouders was, hun zonnestraaltje in haar ongekunstelde vroolijkheid en niet te stuiten babbelzucht!

Verveel ik je? Ja, ik ben langdradig, ik heb je al gewaarschuwd, dat ik geen stroom van rappe, pittige woordjes tot mijn beschikking heb. Toch maar dóórvertellen? Goed!

Eindelijk begin je nu zeker te begrijpen, wat mijn verhaal te maken heeft met de menschenkennis, waarover je met zo veel would-be geleerdheid hebt geredeneerd; je voelt aankomen, dat mijn manie om de menschen, die ik ontmoet, naar indrukken te taxeeren, mij een flater heeft doen begaan, wat erger is dan een misdaad!

Ik zal je niet vermoeien met een opsomming van al de onderwerpen, die wij gedurende die korte reis behandelden, het waren er te veel, om ze alle te kunnen onthouden.

We naderden Laren en mijn gezellin vroeg plotseling met een mengeling van verlegenheid en triomf in haar stem:

„Wilt u hem eens zien?" Je begrijpt, wie die „hem" was.

„Graag!" huichelde ik lief. „U moest eens eerlijk zeggen, hoe u hem vindt!" „Goed," glimlachte ik. „Ik . . .ik vind hem . . . .ik vind hem heel knap! Moe vindt het ook!" liet ze er haastig verontschuldigend op volgen.

Zij diepte uit haar tasch, een onbetamelijk groote tasch voor een jong meisje, een kabinetportret op, vertoonende een jongen man in veldgrauw, met een vaandrigsknoopje gesierd; hij scheen bijzonder met zichzelf ingenomen en . . .wel . . .ik moet erkennen, dat het niet geheel zonder reden was.

Ik zei een paar woorden, ik weet zelf niet meer wat, terwijl zij naast mij stond en het portret vóór mij hield, er met verliefde, bewonderende oogen naar kijkend.

De conducteur kwam, om een hoekje glurende, waarschuwen voor het kamp bij Laren; snel begroef zij het portret opnieuw in de diepte van haar tasch en knoopte daarop met behendige vingers een voile voor, een leelijke, bruine voile vol onmatig groote moesjes, zoodat ik minder geringschattend begon te denken over de voorzorgsmaatregelen van den jaloerschen vaandrig.

Zij boog spiedend haar hoofd naar buiten en over haar schouder naar mij terugkijkend, lichtte zij mij vol teleurstelling in:

„Hij is er niet!"

„Hij heeft zeker dienst!" opperde ik.

„Neen, dan had hij het wel geschreven; ik zal maar bij de halte op hem wachten.

Dag Mevrouw!"

„Dag Juffrouw!" groette ik vriendelijk terug en schommelde daarop eenzaam verder, mij verdiepend in de teleurstelling van het arme kind, dat zoo vroolijk-verlangend uitzag naar den minnaar, die zich wachten liet.

Doodnuchter, mijn ervaring, nietwaar?

Niet de moeite van het vertellen waard tot dusver! Wacht maar, je zult zien, wat „des Pudels Kern" was!

En om je geduld niet al te lang op de proef te stellen, zal ik het je maar plompverloren zeggen:

Dat aardige, onnoozele meisje had met weergalooze brutaliteit en vingervlugheid mijn zilveren taschje gestolen!"

Zij zweeg, savoureerend mijn verbazing.

„Niet mogelijk!" bracht ik eindelijk uit.

„En toch is het zoo!" triomfeerde zij.

„Je zult het verloren hebben!"

„Dat kan niet!"

„Weet je het zeker?"

„Ik had het immers nog, toen de conducteur onze kaartjes nazag en ik miste het bij het uitstappen; in dien tusschentijd was er geen sterveling in de coupé geweest dan zij en ik."

„Kan het er niet uitgevallen zijn?"

„Wees toch niet zoo ongeloovig! Terugdenkend over het geval, herinnerde ik mij, dat ik, terwijl zij met het portret in de hand naast mij stond, een flauw gerinkel hoorde; ik lette er niet op, ik heb zeker gedacht, dat ze toevallig tegen het pakje naast mij aanstootte, of zoo iets; wat voor reden zou ik gehad hebben, om haar op de vingers te kijken? Zoo iets bedenkt men natuurlijk altijd pas later!"

„Heb je het aangegeven?"

„Ja. En 't bleek, dat ik niet haar eerste slachtoffer was; men had reeds het oog op haar, maar mijn taschje heb ik niet teruggekregen."

„En de moraal is . . . ."

„Dat het niet altijd verstandig is, vertrouwend op zijn menschenkennis, op eerste indrukken af te gaan, zooals jij beweerde dat men doen moet!"

„Heb ik dat beweerd?" protesteerde ik.

„Natuurlijk! Ik zal je nog een kopie thee geven en neem er een koekje bij!

Ze zijn heerlijk croquant!"

Ik zweeg, van vorige ondervindingen wijs en beknabbelde gedwee het croquante koekje.

VASTENAVONDGEBRUIKEN IN HET ERZGEBERGTE.

Verkleede jongens trekken, gaven inzamelend, langs de huizen der inwoners. Hoever de vroolijke knapen het in verkleeden brengen, ziet men op onze foto, waar er één op een echten beer, de ander op een ooievaar gelijkt.